

LAISTRUM.

dulnak, ha mind két rész buzgóssággal állatja, nagy vízfűszálkodások szoktak támadni; mellyel mindazáltal az igazság oltalmában nem gondolhatni.

9. Tanulág. Az Ecclesiákban forgó vízfűszálkodások (mellyekkel az ördög el akarná fordítani azokat) Isteni bölcs igazgatásból hasznosak azoknak.
10. Tanulág. Esnek oly alkalmatosságok, mellyekre nézve az istenes Synatok, szabádságok, sőt igen hasznosak és szükségesei.

RMK I. 961.

Fel=gerjedt, s pokol fenekeig
hatalmazott

ROHOGO TűZ

Mos V. Könyv. 3 2. 2 2.

Fel=gerjedt tűz az én haragom, és gyu-
ladosz mind az also pokoliglan, és meg-
emészti a földet és az ő gyümölcsét, és
fel=gyújtja a' hegyek nec fun-
damentumit.

Prædicállotta a' SAROS PATAKI
Ecclesiában, 208-bris 1658-dik Esz-
tendőben.

MEDGYESI PAL.

Fel-gerjedd, f-pokol fenekeig hatalmazott

ROHOGOT ŰZ.

Sidok X. V. XXXI.

Rettenetes dolog az élő Istennek kezében esni.

Ittől-szakadástól való hajlandóságokat vörte volt észében szent Pál a' Sidó keresztyéneknek; s azért irta nekik ezt a' levelet. Mert nagy volt rajtok a' nyomorgatás, és az üldözés, az Evangeliumnak bé-vétele, s annak nyilvános vallása miatt: mellyet a' több vak Sidócin-détanak vala ellenek. Kik egyszer s-mind csábérásokkal is, az ő hiteket, a' Jesus Messiásága felől rántorgatták. Annakokáért az Apostol, elsőben-is, ezt a' tudományt állattja meg, sok erőss és ellene mondhatatlan, Ov Testamentumbéli bizonyosságokkal, az első Résztől fogva, egész e' tizedikig, ennek-is a' 19-dik verséig. Melyből-is veszi a' leg első, és főbb erősséget, mellyel a' Christus hitinéc állhatatosan- való vallására inti őket; az a' tul- való el-szakadástól penig keménnyen irtoztatja. A' másodíc derék mozdító erősség e' Részben, a' 26 és 27 versben vagyon: *Ha szabad akaratunk szerint vétekezünk az igazságnac észmereti után, nincsen többé a' bűnökért áldozat.*

Hancz

Hanem az ítélné nem minémű rettenetes várása, és a tűzne rohogása, mely az ellenkezőket meg-emészti. Az az, örök veszedelem fekszik a Christus tudományától- való elszakadás alatt. Meg-bizonyítja ezt két erősséggel: az első a Mosis törvényének meg-vetése büntetése.

Deut. 19. nek példájából, mely minden kedvezés nélkül- való meg-ölés.

v. 15. tetés vala, v. 28; a honnan mint kisebb vakmerőségből,

Num. 15. ki-hozza, hogy fokkal méltóbb halálra s-még penigő-

v. 30, 31. rők halálra, a ki Christust meg-veti, mert az annyi, mint ha

őtet tapodná-meg, és a szövetségnek vétét mely által meg-ten-

tetett vala, hívásosá tévzi, s-a kegyelemnek lelkétis bős-

szuval illeti, a' 29. versben. Második erősséget, vetzi I-

stennek maga tulajdon szavából, Mos. 3. dik Könyv. 32-

Deut. 32. dik részéből, mely ez: *En dolgoz bőszt állani; én meg-*

31, 36. *torolom. Ísmét: Az Ur meg-ítéli az ő népét.* Már ezeket re-

kesztibé a' fel-vőtt igékkel, mely mi leczkénk, fel-kiáltá-

sal iszonyodván, a' Christus Hititől el-szakadásnak meg-

mondott szörnyű büntetéstől: *Rettenetes dolog, az élő*

Isten kezeiben esni! Ertitek már-e mondás honnan jó, s-

hova megyen. Az Igéket vizsgáljuk meg; s-mindjárt a'

Tanuságra menyünk.

Rettenetes, az élő Istennek kezeiben esni. Ez szó Rette-

netes, iszonyatos, a' Görög nyelven az el-futástól; a'

Deákon, a' fel-borzadástól; a' Magyar-on is, *iszonyodom,*

majd ugyan onnan, vagy ez szoban, *rettenetes,* a' rette-

géstől ered. Mivel az igen el-rettent ijedt s-izonyodott,

hirtelen szaladni, egész testében, minden haja szőrinek

fel-állásával meg-borzadni, és rettegni s szívében do-

bogni szokot. Szarmazik valamely iszonyatos dolog-

nak érzéleiből, látásból, hallásból, vagy csak meg-gon-

dolásá-

ból.

Horren-

dum ab

horreo.

dolásából is. Tészen az Írásban. néhánykor félelmet

iztoztatót, mint az előbb említett szavában az Apostol.

nak: *rettenetes várása,* az az, félelmes iztoztató várása, 27.

az Isten iszonyatos itéletének tudnia-illik. Néha csudá-

latost, álmélkodásra valót jegyez, mint Jeremiásnál I-

stennek-e mondásában: *Abmélkodjatok egek, és retteg-jetek*

erős képpen. Jegyezz ennek felette olyat, a' mi fok-néhé-

nyomoruságokat szerez, mint a' Soltárban: *Félelem és Solt.* 55. 6.

veszketés eset én rajtam, s-el-fogott a' rettegés; az az, a' fok

keferves nyomorgatást hozó rám fogott hazugságok,

mint a' felső versben szoll; vagy az nagy veszedelem, v. 4.

mely rajtam eset. Ezechielnél is: *a' rettegés foglalja-elő-*

ket; az az, a' minden veszedelem. Itt ez utolsó jegyzé-

ben vétetik. Ez azért már az értelme: Oly nagy vesze-

delmes az élő Isten kezében esés, hogy el-ijed s-mint egy

ugyan el-futamic, az egész teste meg-borxad, minden

haja szála szőri fel-áll embernek azon, a' mi abból ki-kö-

vetkezik.

Az élő Isten kezeiben esni. Az Isten élő-nek mondatik,

1 a' bálványokra, a' hamis Istenekre nézve, a' mellyek

nem élnek, mint ám az Isten lelke csufolja azokat a' Sol-

tárban: *Szajok vagyon, de nem szólnak; szemek vagyon de*

nem látnak, &c. Solt. 115.

5, 6, 7.

Másodszor, mert az Isten a' fő élő; mind azért hogy

magától, és nem mástól élő, mint szent Jánosnál szoll

Christus Urunk: *az Atyának élete vagyon ő magától,* az az, Joh. 5. 26.

nem mástól vetzi sem életét, sem mozgását, hanem ön-

nön maga annak kut feje, sőt önön maga az; mind pe-

nigő hogy tőle ered, az élő állatoknak mind élétek, és é-

lő cselekedetek. Erről mondja vala Sz. Pál az Atheneb-

lieknek:

B

- Csél. 17. lieknec: *Eő ad mindeneknec életet, lélegzetet s mindeneket.*
 25. 28. *Eő benne élünk, s mozgunk és vagyunk.*
 Az élő Isten kezeiben, Istennek ilyen kezei mint né-
 Luc. 14. künk, nincsenec; mert a' léleknek hufa és csontjai nincsenek.
 v. 39. Hanem csak a' mi hasonlatosságunkból tulajdonítottat-
 nak azok ő néki. S-Jegyzic, hol az ő hatalmát és biro-
 Num. 11. dalmát, mint ama ízávában Mofeshez: *Avagy meg-rö-*
 v. 23. *vidült volna-e a' Jehovának keze? és több sok helyeken.* Jegy-
 zik néhánykor kegyelmes velunc létét és jo voltát, mint
 Jákobnak testamentumábā: *meggerősítetttenek* ugmód
 Gen. 49. *az ő (Josephnek) kezeinek karját, a' Jakob erős Istenének kea-*
 v. 24. *zeitől.* Így 1. Reg. 13. az utolsó versben, *meggyébbűt.*
 Jegyzik még is, a' Jehova kezei, az ő rettenetes haragos
 büntetését és erős bősízu állását, mint mikor Phara-
 Exod. 3. ho felől szólla ilyen képpen: *En peng tudom hogy meg nem*
 19. 29. *engedi néktek az Egyptus Királya, még ha erős kezzel az az*
csapással (mint a' kővetkezendő versben magyarázza)
kényszerítették-ü. Hanem mikor ki nyújtván kezemet, meg-
 verem, Egyptust minden csudálatos dolgaimmel: verő keze
 ez az Istennek. Ilyen kezei értetnek itt ő szent Eelségé-
 nek: ezekben mondja, hogy rettenetes dolog csin. Az a'
 kérdés: hogy irtoztat illy igen az Apostol az Isten kezé-
 ben elsőől; holot szent Dávid, ám ugyan kívánta azt,
 mikor Isten ő rejá meg-haragván, *Gad* által három nagy
 ostorát veté eleiben, éhséget, fegyvert, és dög-halált,
 2. Sam. 24. hog' választana benne; s c'lon az ő választása: *Kérlec hadd*
 v. 13. 14. *essém a' Jehova kezében:* mellyen a' dög-halált érti; ugyan
 azt is hozá Isten reájoc? *Félel.* Az Istennek verő keze
 vagy mértékletes, az az elegyes irgalmasággal, és csak
 dorgáló atyáiképpen, mint az Apostol nevezi, holot a'
 Görög

Görög (szó *παίδνω* egyszer s-mind *tanítót*-is télsen; vagy sid. 12.
 keményen büntető, mint e' mint Leczkénk előtt mind. 6.
 járt: *mentől nagyobb büntetésre* (nem *παίδνω* lévén már? *ὁ Χριστός*
 Görög szó, hanem *πυρρὰ* *supplicium*) *ítéltek méltónak a' ki* *δεδωκεν, καὶ*
 az Isten Fiát *tapodja-meg.* Az első képpen verő kezében
 kíván Dávid, Istennek csni, mert az egyszer s-mind ir-
 galmas kéz is, mint mindjárt utánna mondja: *Mert naa*
gyok ugy-mond *az ő szánakozást,* mellyeket mint enyhítő *& suplicio*
 gyógyító olajt, ugy tart a' máfik kezében, mellyel ke- *afficiens.*
 neget. A' második képpen verő keze Istennek, a' rette- *Sid. 10.*
 netes kéz; ebben nem kíván senki csni. Ezt is vélem én *29.*
 okának lenni, hogy erről itt az Apostol nem egyes szám- *Miért*
 ban (*in singulari*) szóll; hanem többedesben (*in plurali*), *mondja,*
 nem így mondja hogy *kezében* (a' mi fordítónc vagy a' *kezében;*
 nyomtató el-hagyta az i betőt) hanem *kezeiben:* nem *kezében?*
 tartván már itt egyik kezében ostrom, s a' máfikban ola- *és Xógas*
 jat; hanem mind kettőben veszedelmet, vagy vesztést;
 ugyan yira hogy akar mellyikben esék ember, de min-
 denikben csak veszedelmet talál. Ez már magyarul ki-
 mondva az Apostol értelmé; Szörnyű el-ijesztő és még-
 a' húsokat, haj s-minden szőr szálakat fel-borzasztó ve-
 szedelemben hozza magát, a' ki az Isten kemény bünte-
 tő kezeiben esik.

Innen ilyenek a' Tanulások.

I. (mellyet az egész Leczkéből hozok ki) *Nincs*
egy veszedelmesb vétek, mint az igaz Hittől tudva való el-
szákadás. De erről én most nem érkezem szóllani: talám
 ad még Isten alkalmatosságot.

II. Tanulág *Rettenetes iszonyu romlás, ember-*
 nek ma-

nek magát a' meg-busult Isten haragjában derekassan be-ejteni. Vagy így: Nincs vesztebből senkinek dolga, mint a' ki ellen-Isten derekassan fel-gerjed.

Erről elmélkedjünk mostan, siralmas állapotinkhoz képest. Ihol ennek világos bizonyfága, az igékben. Es hogy ez így legyen, továbbá is meg-teczik, az Eli Pappnak amaz ő intrő beszédéből, mellyel Isten Fiait, *Cophnit és Pinchast*, mindketőt Papot, inti vala: *Ha valaki más ellen vétkezik, a' Tiszt azt meg-bünteti; de ha a' Jehova ellen vétkezik, kicsoda kérleli meg-ötet?* Legserősb mozdító okúl veti Eli, e' gondolatot Fiai eleiben; mint ha így szollott volna: Fiaim fiaim! igen el mentetek a' Linea mellett, rettenetes Isten ellen-való nagy latorfág hallatik felőllertek. Az egymás-ellen-való vétekben, ha nem tőm mely nagy-is az; de találatnak a' kik közben-vefűk magokat, fel-szerazzék azt; de mint hogy igyeneffén. Istennel magával vagyon dolgoztok: ha meg nem jobbultok, ki veti közben magát, ki szerzi-el ott dolgoztok: oly kézen akadtok, hogy onnan sem én, sem más semmiképpen ki nem vészén.

Okai.

Illyen Okai vannak.

I. Mert rettenetes haragos Uraz Isten, szörnyű az ő haragja, midőn az derekassan fel-gerjed. Mint mikor az Istraél fiait, arany borjut öntöttek volna, sa' Jehovát abban imádnák; azt mondja vala Mosefnek a' hegyen:.

Exod. 32. *keljél állj fere, hadd emészszem meg fel-gerjedt haragomban őket!* A' Kore, Dathan, Abirám pártütésekkor-is: *Fűs-fatokoki hamr e' gyülekezet közől, hadd egy szempillantásban emészszem meg azt!* Mely hirtelen kettő-is hasáda a' föld, és elnyele

és el-nyele Korét minden magával, házait és minden javait. S. mikor ezen és más hasonlón az Istraéliai háborgának, és e' nagy veszedelemnek okát Mosef, és Aronra kennék, ol' hamar-valo nag' tüzös harag omlék ki az Ur elől, hogy nagy hirtelen tizen négy ezer emésztdék meg közüllök: sőt a' többi-is mind oda lefűnek vala, ha Aron nagy fietséggel tisztétást nem, térszen vala értek. Ez gondolattal inti Dávid a' Királyokat és Fejedelmeket, a' Soltárban, a' lelki Király Christus engedelmesfége: *Csokoljátok a' Fiat, hogy ne hagudjék, és el-vefűszetek az urban,* Solt. 2. az az hirtelen, midőn csak mi kovefűs-is (hát ha még dere- 11, 12. kassan) fel-gerjed az ő haragja. Nem győzi e' haragnak nag' és szörnyű voltát, a' Sz: Irás hasonlatosságokkal eléggé kiabrázni. Nevezi néhol tűznek, erősképpé neki gyuladott Solt. 18. tűznek, mely ég mind a' pokol senekeig, és meg-emészti a' földet, 63. f. annak minden jóvedelmét, és a' hegyeknek fundamentumát fel-gerjeszti. Dávid-is azt énekli, hogy mikor a' Jehova meg-busult, ugyan fűsölög ki orrán az ő haragjáésszajából meg-emészto tűz mégyen ki, s meg-égető elevenen szenek ő tölle. Michas meg így szol: *Mikor a' Jehova ki-in dul az ő Mich. 1. lako helyéből, meg-olvadnak a' hegyek ő alatta, és a' völgyek el- 3, 4, 5. pattogoznak, s el-fűynak mint a' viasz a' tűz előtt, és mint a' meredekre ki-öntetett vizek.* Nem hiában él oly gyakran, a' Szent Lélek rémítésöl e' nevezettel, a' mély álomnak a' vakmerők szeméből-valo ki-pattanására: *Az Isten Deut. 4. meg-emészto tűz, a' mi Istenünk meg-emészto tuz.* Meg-is 24. érzette volt ezt a' tüzet régen Sodoma, Gomorah, a' zugo- Hebr. 12. lodó Istraél nem egyszer, mert fel-gerjedvén az, hol a' 29. táborok szárnyát égette el nagy hirtelen; hol válogatva köz- Num. 11. 1. züllők, bizonyos számu embereket. Ezen rettenetes tűz jö-

Núm. 16. tűz jöve-le az égből egy szempillantás alatt, az Aron két fiára, midőn idegen. tűzzel áldoznának: Lazon. Levit. 10. szempillantás alatt meg-is emészté őket. Így az Ochoziás Izrael Királyának ama két Hadnagy, alattok valóival, ezen szörnyű tűz miat vesztének. Ezen tűznek, onnan felyül csontja közé bé-elésén- valo nagy kinnyában jajgat és siránkozik olly keservevel a' Prophéta, pusztuláira jutott Sidó Ország képében, ilyenképpen: *Az égből tűzet bocsátot Isten az én csontaim közé.* Hogy sok szóval ne éljek, ez haragos forró tűz éri e' világnak-is végét. 2. Pet. 3. Néha elmét ezen szörnyű haragot, jelenti az Irás, ama 10. borzasztó közben álomtól el nyomtatott, sabbol hirtelenséggel fel-serkent, rettenetesen kiáltó s. dühösködő embernek példájában a' Soltárban. Néha a' fiától megfosztott haragos dühösködő medvéhez, és meg-éhit lefeszkedő kegyetlen Orofzlánhoz, s. a' praedára sebessen szökő fénc párduczhoz hasonlíttatik. Halhacsa a' Szenteknek keserves panaszfizokat; a' Ijobét: *Mint a' fene orofzlán,* 16. *ugy vadász engemet;* a' kesergő Prophetát Sidó Ország képében: *ő mint az olalkodó medve én utánnam, mint a' leselkedő Orofzlán -darabonként szaggat engemet.* Es hogy valaki azt ne vélje, hogy csak a' Híveknek magoknak la-czott az Isten haragos volta, az ő nagy kinnyokban ilyennek; maga ő Szent Fellegeis fel-veszi magára e' hasonlításokat Hóseasnál, két helyen-is: *En ugy mond,* Hóf. 5. 14. *Ephraimnak olyan vagyok mint a' kegyetlen Orofzlán.* Ísmét: 3. 7. *Voltam nekik mint a' vén Orofzlán, és mint a' Leopard lefeszkedtem utjokban utánnok. Eleikben kerültem mint a' kolykeitől meg fosztatott medve: meg-szaggattá szí-veket lelküket; meg-emésztettem őket mint a' dühös Orofzlán,*

Orofzlán, miként a' mezei fene vad, el-tépvén őket. Ha ilyen Isten a' Hívekben, az ő népen az ő haragjában; meg gondolható dolog sokkal inkább mely iszonyatos az I-stenteleneken, mikor osztán azokhoz-is hozzájuk fog!

11. dik Oka. Mert ezen Isten egyszer s. mind felette igen hatalmas-is, ő lévén a' mindenható. E' világi embe-rekben-is vagyon harag; de ha nincs erejek hozzá, *vane est sine viribus ira.* Az Istenben pedig csak az egy akarat kívántatika' dologhoz, mindgyárt meg léfzen minden. Dühös az Orofzlán, Medve, s. egyéb fene állatok; ere-jek-is nagy igen. Az Orofzlán felőla' természetéről írők ugy jelentik, hogy egy csapással akar mely erősi embert öltve-tör, így a' medve, a' mint tudjuk, jaj-is annak a' ki ezeknek kezekben él; mindazáltal ugyan találkoztak a' kik ezeknek kőrmök között nem csak ki-szabadultak, hanem meg-is ölték azokat, mint Samson, Dávid s. több. *Jedie-* bek. De a' haragos erősi Isten kezéből, ki vörte valaha 14. 6. ki magát? Mely nagy meg különböztetésnek okáért, 1. Sam. 17. 34. a' Hófiatul az elébb bé-hozott mondasában nyilván o-da-is adja ő Szent Fellege: *Olyan vagyok én, mint a' fene* Hóf. 5. *Orofzlán. Én el-ragadom és el-meg-jek-vélle, el-víszem és* 14. *senki ki nem veszi kezemből.* Valamint ő az ő Juhait ugy örzi, hogy *senki örökké azokat az ő kezéből ki nem ragadja,* Job. 10. mint Janos Evangelistánál állatja Idvezetőnk: így a' ki. 29. ket orofzlán, medve és párducz modon meg kap-is, nem hogy valaki kezéből ki-kaphatná azokat, de a' ki rajta-igyekezik-is, az is kézben esik.

111. Oka. Mert nem csak ilyen haragos, ilyen erősi az Isten hanem olly természetű is, hogy mikor osztán, derék és uőllőképpen neki busul, meg sem kéréhetni ő-

ter, a' mint am az Eli Pap betzédéből hallok, oda fel. A-
 Est. 1. 15. taljában mondja maga ez ilyen állapotban, *hogy ha sok*
 Exod. 34. *könyörgéssel élnek-is, nem leszén meg-haladó:* Mert igaz az
 v. 6. hogy sokat tud a' nagy irgalom Istén tűni, a' mint hogy
 ez-is az ő neve, mint maga jelenti; de mikor osztán min-
 deneket meg próbálván az emberen, semmi nem hasz-
 nált; az ő egyebként izánakodásra hajlandobb szi ve-is,
 ugy neki keményedik, hogy ha nem tőm menyi számta-
 lan szörnyű romlás, veszedelē burétja-is el a' vakmerőt,
 meg nem izánja. Melynek példái számtalanok, kivált-
 képpen a' veszett Sidó nemzetben eleitől fogva, és leg-
 inkább amaz végfő romlásában. De hagyuk el a' péls-
 dákat; ki ádva vagyó eről, a' meg másolhatatlan senten-
 tia: *A' tisztával, tiszta ő, a' viszszaáll penig visszafás.* I-
 Luc. 19. smét: *Ne találkozzék ti közöttetek olyan, a' ki mikor halland-*
 43. 44. *ja ez átoknak igéit, magát mindazáltal boldogécsa az ő szívén*
 Sol. 18. *ben, ezt mondván: békéségem lesz, ennékem ha színtén az én*
 v. 27. *szívemnek gondolatján járándok-is. Nem kedvez az Úr ez il-*
 Deut. 29. *lyen embernek, mert akkor a' Jehovának busultja se haragja fel-*
 v. 19. *gerjed az olyan ember ellen: és száll arra minden átok, mely*
 v. 20. *meg-irattat ez könyvben: és eltorli a' Jehovah annak nevé-*
az ég alól.

I V. Mert mint a' fel-vőrt Leczkékben vagyón, elő-
 Istén az ő neve. Ki a' keppē nevezeték, a' mint megértők,
 mivel magától él ő; és egyéb minden élő állatoknak-is
 kut feje egyedül ő; ha meg haragétyuk őtet, s meg-von-
 Solt. 104. *szá kezét, mindjárt meg-fuladunk s porráváltozunk, azt éneklé*
 v. 29. *David.*

V. Mert az iszonyu Pokol-is kezében vagyón. Am ki
 v. 19. adá a' rettenetes sententiát, csak mindjárt a' mi Lecz-
 kénk

kénk előtt: *Ha ki szabad akaratból (vakmerőségéből) vétke-* Sid. 10. v.
zik, az igazságnak vétele után; nincs annak egyéb hátra, ha- 26. 27.
nem az Istén útletince szörnyű várása, és a' tűznec buzgása,
mely az ellenkezőket meg-fogja emészteni. Ot léfzen sírás vi- Matth. 22.
vás és fogoknak csikorgatása. v. 13.

Meg-teszik ezekből, hogy *Nincs soha iszonyatosabb*
romlás, mint mikor valaki magát derekasson az Istén haragos
kezében ejti.

Már menjünk a' Hasznokra. El-hagyok egyéb min-Hasznai.
 den Hasznokat; csak kettőt adok előtökben: az 1 Ok-
 tatás, a' 2 Intés.

1. Oktató Hasznunk innen ez, hogy cirkáljuk-fel a- 1. Haszn.
 zokat a' vétkeket, melyek főképpen ez Istén rettenetes
 kezeiben szokták embert ejteni. Es mindjárt magunk-
 ban szálván, kedvezés nélkül vizsgáljuk-meg magunkat,
 s keressük-fel, mitsoda nagy kivált-képpen való vétke-
 ink ejtettek minket-is a' Jehova Istennek rettenetes ke-
 zei között. S-abbol osztán, az orvosság-ra-is mindjárt
 út nyílik.

At vétkeknek fel-cirkálására, jobb utat nem találunk,
 mint ha azoknak példájokra fordítjuk a' szent Irás histo-
 riáiban elmélkedésünket, a' kiket tudunk hogy az Istén
 rettenetes kezeiben forgottak hajdan. Itt leg-elsőben *Az Istén*
 Adám és Eva vétődnec előnkben; kik nagy hirtelen ama' *restene-*
 dicőségés épp állapotból ki-elének, Uraságból szegény *tes ke-*
 jobbágságra; Fejedelmi szabad állapotból, keserves *zéből*
 rabságra; kényes és kedves életből, minden lelki testi *Vétkek.*
 nyavalyáságra s-halálban. Mit vétettek volt? Nem hit- Gen. 3.
 tek az Istén szavának, hanem az ördögénec; s-azzal az
 Istent hazuggá tőttéc (mert a' ki az ő bizonyosság *1-Joh. 5. v.*
nem hi- 10.
 C

Conful-
tio Diabo-
lii.

Gen. 4. v.
3. 8.

Gen. 7.

nem hiszén, hazugá részei az ötöt, azt mondja János Apostol) az ördögöt pedig igazzá. Es így az igaz Istentől elszakadtak, az Eördöghöz. Látjuk azért, hogy a' legelső és fő vétek, mely embert leg-inkább szörnyebben az élő Istennek rettenetes kezében ejti, az Istentől Elszakadás. Itt a' tizedic Cápútban-is (melyből való a' mi Leczkénk) ezt, a' Christus Hititől való Elszakadást állítja, hogy ez nagy büntetést hozza. Ide valók az ördöghöz minden ő tagaihoz és attól talált minden mesterségekhez való folyamodásoknak f-kacsontálokna nemei.

2. Mi ejtő Caint (mely amaz első után második nagy büntetés) az Isten rettenetes haragos kezében? Öcsére való dühös irigkedése, haragja; és annak üldözése ártatlan vérenek kiöntése. A' második vétek azért az igazságért való üldözés, és Ártatlan f-még pedig atyafi ver-ontás; mely leg első Eghenkiáltó vétek-is.

3. Tudjuk hogy az Első Világ-is Istennek valoban rettenetes kezében eset volt, f-haragjában el-is burétá, el-veszté azt víz özönnel. Vallyon micsoda nagy derék bencért? A' 6-dik Résznek 3-dik versében közönségesen jelenti Isten: mert El áradot vala az embereknek gonoszsága e' földön; a' 4-dikben, ugyan kivált képpen-is megnevezi: Oriások valának e' földön---az Isten fiait az embereknek leányival közösülne vala, és fiaikat szűlné vala azoknak. Rettenetes véteket jelent, ezekben az igékben. Hogy rettenetes dühös fel-fuvalkott, f-magok erejében hatalmában bizakodo, és senkivel, még magával Istennel sem gondolo, mindeneket nyomorgató erőszakos emberekkel (ilyenek voltak az Oriások) tölt volt bé a' föld. Ennek felette az igaz Istent tiszteltet, f-félelem a' legnagyobb

gyobb részre nézve, ki vesztett vala az Ecclesiából, az igaz Isten tisztelő (ezek az Isten Fiai, a' Seth maradékiból) az világi istentelenségekkel (ezek az emberek leányi, a' Cain maradéki között) a' rut testi bujaság által öltözve egyveledvén. Még harmadik-is jelentetie a' 3-dik versben; főt negyedik-is vagyott ott: úgy-mint, hogy annyira eláradtat volt ez istentelenség, hogy meg-bánta Isten hogy valaha emberek teremtet, és bankodott rajta az ő szívében; f-v. 6. azt mondotta, nem verseng az én lelkem ez emberekért örök. v. 1. ké. A' mily nagyobb, mind ily nagy büfistában-is nem veszté-el őket mindjárt, hanem ennyi nagy istentelenségekben-is száz husz esztendőket engede nekik, hogy gondolkodnának magokban, f-jobbétanák-meg életüket; de még inkább neki gonoszodának, a' mint a' következő 5-dik versben vagyott. Mely már Vég-keppen való Meg általkodás az istentelenségben. Négy vagy öt rendbéli rettenetes szarvas vétek ezek. Első, az igaz Vallásnak és minden Kegyeségnek, világi rosz okból való meg-zárása zavarása; csak a' színe neve maradván fenn annak. Második, a' törvéntelen hatalmasságnak szörnyű erőszakjok az erőtlenségekben. Harmadik, a' naponként való inkább inkább öregbülés ezekben. Negyedik, temerdeki nagy háladatlanság. Eötödik, a' vég-keppen való meg-általkodás a' gonoszságban.

4. Sodomát Gomorhát, mely rettenetes veszedelemmel veszté-el a' haragos Isten: kénköves tűzes esőt ada Gen. 19. rájuk, onnan felyül. f-azzal égeté, füllveszté-el. Mi volt Ezech. 16. a' bűn? Meg mondja Ezechiel: Ime e' volt álnoksága v. 49. Sodomának, a' kevélység, a' teliség, a' hofzszas békeség, és az irgalmatlanság hogy a' szegénynek és erőtelenség kezét meg

Gen. 14. *nem erősfetette.* A' kut fejeit jelenti a' vétekeknek; az átkozot folyamok a' Historiában vannak: úgy-mint a' rettenetes bujaság, és természet ellen, s-a' szerént való, mind erőszakos, s-mind a' kívül való fertelmesség. Illyenek valának a' fertelmes Gibeabéli Benjamiták is; kik hogy a' Levitát magát nem kaphaták, ám feleségével életlő éjszaka addig fertelmeskedének, hogy reggelig meg-hala az. Melyből minémő rettenetes vét ontás következék, meg-vagyon ugyan ott a' Birák könyvében a' Historiája. Kiváltképpen a' Benjamin nemzetséget, csak nem mind egy lábíg kicsinyt, nagyot, férfiat, aszszonyi állatot, le-vágatá Isten: úgy annyira hogy lelkig testig nem maradt vala több benne, *hatfáz férfiaknál:* tartományok is mind fel-égettévé tüzze.

5. Pharaoh, az Ægyiptusi Király, mely igen kezében akadt vala a' meg-haragutt Istennek, fel-vagyon jeyezve, Moisés Második Könyvében, ki ugyan sok (Cap. 9, 10, 11, tokat) Reszket tölt a' rettenetes csapásoknak elő-beszéllésében: szörnyékedést indét csak a' pusztá olvasása is azoknak. Mert hallatlan szörnyű kegyetlen. nyomorgatásokat tött-el az Isten népen, hól a' Bárákkal fogtatván a' születés közben ferfi magzattyikat, hól pedig vízben hanyatván azokat, hogy telyesleggel magvokat szakaszthassa: ingyen szolgáltatva felette sanyaru szolgálattal magát sok elztendőket vélték: és midőn Isten bizonyos követek által kézhöz kérétné őket mint sajátját, nem szenyvedhetven tovább kedves népenek elviselehetetlen infégét; rut negyedes utáltsággal ellene merté magat ő szent Főlégenek vetni, mind addig míg *decekalán nem kényszerítettett.*

6. Az

6. Az sok száz ezer Israelt, miokon. tekergetteté Isten, s-czanczékozatá alá s-fel a' kietlen pusztában felette nyomorúságossan: Ölvén, vagván, vesztvén, sülyesztvén ott őket (mint mind az odafel előhozott, mind a' több szörnyű példákából tudjuk) mig mind egy Lábíg Josuen Caleben és a' kiűdedeken kívül, mindnyájan meg-emésztődének? Meg-mondja Szent Pál a' Corinthusiakhoz írt első Levelében: *gonosz dolgokat kíván.* 6, 7, 8, 9, *tanak, bálványozók voltak, paráználkodtak, Christust kétfertet.* 10. *ték, zugolodtak Isten ellen.* Egy szóval, *nem hittének Istennek,* mint Szent Pál a' Soltárban jelenti: *gonosz hitelességet viseltek, elszakadván az élő Istentől.* Solt. 95. Sid. 3, 19.

7. Amaz Acant, mely szörnyű veszedelemmel ölé meg Isten mindenével! még ártatlan csecsemőit, s-ok-talan, barmait is kövel veretvén agyon. Vallyon micso-da szörnyű vétekért? *Lopot vala az Istenében.* Mint ám A-Cselek. 5. naniás és Saphira-is: mellyért szörnyű hirtelen halállal. 5. 10. ölé meg Isten, mind kettőt. Jos. 12.

8. A' Cananaiusokat, azt a' sok népet, oly számos királyival együt, miért veszte ki Isten, olly szörnyű verontással, az önnön földjőkről? Az Isten maga jelenti azokát Abrahámnak: *mert bésültötték volt az ő Istentelenségeknek mértékét.* Gen. 15. 2.

9. Achab Királynak, s-az ő duhós Feleségének Jezebelnek, az ebek nyalák fel vereket: egész minden maradvék is fegyvernek élivel vágattatának-le; bizony azért hogy ők is az ártatlan Nabothnak vérét (torkon. 9. perve el-vört szölcje veget.) az ebekkel nyalaták fel. totum. Ennek felette hogy az Isten Prophetáin és egyéb igaz híven is, iszonyatos öldökléseket tévének-el: melyről Illyés

2. Reg. 19. Illyés szentől szemben panaszolkodék az Ur Istennek.
 v. 14. 10. Végezetre, hogy mindenekeket elő ne hordjak, mi
 veszté Jerusálemet, s ama' dicsőséges Templumot
 Luc. 19. v. (hogy abban *kő kővön nem maradhatot*) és az egész Sídó
 41. 42. Nemzetfőget, oly szörnyű veszedelemmel; hogy midőn
 44. az irgalmas Jésus Christus csak jövendő mondána is a'
 felől, nem álhatta könyvezetlen. s meg. siratatlan? Isten
 tudná számban venni az ő fok dühös istentelenségeket;
 Csel. 2. v. kik végtére még magának a' *dicsőség Urának is*, vért me-
 23. rének szemében oltani: onnőn maga Urunk, ott a' sírás
 1. Cor. 2. közben ejtett szavai között jelenti s mondja ki egy süm-
 v. 8. mában: *Mert* úgy mond, *nem esmérte meg, a' te meg. lá-*
 v. 44. *toztatásodnak idejét*: mely vég-képpen való Meg-vakulás,
 és Meg-keményedés.

Ezek im látjuk, a' derék vérkek, melyek embert a
 haragos Istennek rettenetes kezeiben szokták ejteni.
 Noíza azért a' nagy Istenér; száljunk magunkban; im
 minket is a' meg. búfult Istennek rettenetes kezei, az egy
 néhány időben, mint meg. nyomának, el. nyomának,
 nyomorétának! csak az egy elszendő, s egy néhány hol-
 napok alatt, mely váratlan nagy keserves romlások esé-
 nek rajtunk! Meg-vagyó a' NEGYEDIK JAJBAN,
 s több felső Tanetásokban, dühös szomszéd Lengye-
 lek leg. elsőben, mikor gondolni sem tudnók, szerelmes
 edes Hazánkra ütven, mint meg. egeték s. prádálák azt!
 Az után rúttént, a' Magyar véren folyt kegyetlen. tolvaj
 pogány Tatárság két uttal is mint ronta veszte! s az ist-
 tentelen rettenetes Török erő is érkezvén, mint a' ke-
 nyeret, ugyan meg. événec bennünket! Bizony nem a'
 porból indultak s. jötte nec e' iralmas állapotok; nem a' vak
 szeren-

Szerenese hozta reánk ezeket: a' fellyebb említett bü-
 nöknek valamelyikéből, vagy oh néralám mindenikben-
 is ejtettük magunkat; s azok megint a' haragos elő Isten-
 nek rettenetes kezeiben. Nosza itt is, tulajdonécsunc dicsősé-
 séget Istennek, vegyük derék proba alá lelkünkert, és mindē
 kedvezés nélkül fogdosgassuk meg lelkünk esmérteit.
 Meg-értők oda fel, mi veszté első szülőinket;
 rudnia illik az Apostasia a' Hittől szakadás; mely alá fog-
 laltatnac, minden ördögöségeknél s. bolzorkánysá-
 goknak nevei. Nincsené, nem találhatiké vallyon. mi
 közöttünk e' szörnyű véte? A' számtalan hittől szakadás
 ugyan. el. áradott. Nemzetünkben: nem valami erő-
 szakos kényszeretésből vagy kegyetlen üldözésből, ha-
 nem csak mi kicsiny okból, kedvért, barátságért, szok-
 szor csak mi tisztcskéért, sőt csak a' pusztá reménsé-
 géért is annak; annál inkább hol mi meg. riasztásokért,
 sőt csak gyakor csufolásokért is menyin rugják fel esz-
 tendőnként igaz vallásokat s. lélsznek pribécekké: kika'
 mint édes ldvezetőnk mondja szánakodva, *kétszerte na-*
gyobb kárhozatot fiai is lefűnek, mint önnön magok. ú a' csábítók. Matth. 23
 Annyira is jutot a' szegény (maga magában boldog) iste. v. 15.
 ni Vallás, hogy a' már komplárokodásnak, kereskedés-
 nek ezközévé lőtt: mellyen mint a' pénzen minden-
 úgy mint jo akaratot barátságot, tisztcséget, becsülle-
 tet, elő. meneteleket, segítségét &c. vesznek vásárol-
 naka' nével kegyelsec. Ama' veszedelmes Világ Háromsá- 130h. 2]
 gáért, mely a' testnek kívánsága, a' szemec bajjasa, és az é. v. 16.
 let nec fel. suvalkodása ha mikerezttyénség, s. Istenhez és
 az ővéhez való buzgoság bennec találattat, is, el. hagy-
 rák: minden ezek kedvek azon lévén, mint lehesse nek
 e' világ-

Sec. 4. 4. *c világgal leg nagyobb barátságban!* Az Eördög, és annak tagjai után való lázzadálokna, minden nagy és kisebb nemeiben, a' minden féle büjös bájoságában, babonákban (melyek is mind Eördögtől való tudakozásnak részei) mely igen belé merült eleitől fogva, ez a' tanulni nem akaro Nemzet; siralmas még a' meg-gondolása-is.

Negyedik Melyről eleget szoltunc a' Negyedic Jajban. A' Caini Jaj Tanul. szörnyű gyűlölség az atyafiak, még a' Test vératya-
4. Ház. 2. fiaik közt is, f az abból ki-jöhető egy máfiatörés, egy más ellen való practicalás, f minden féle ártalom, vé-

Hof. 4. 2. rontás egymástólja, egyik a' másikat mint a' Propheta szoll, ott éri köztünc. A' sem Istennel sem emberrel nem gondol, hatalmaskodo, Oriáfokna nyomorgatási, felmentene a' boszszu állo Isten eleiben. Az igaz vallás és kegyes élet, hol világi tekéntetekből; hol lelki tunyagságból, minden tévelygéseccel, lágy melegséggel, külömb külömb féle fok hypocritasággal, főt nyilvánosságos számlálhatatlan. istentelenségeccel meg-egyveledet, zagyvallodot, f-csak a' szinc, a' külső tezzéle maradt nagyobb részint: ha valaha most, most, *estek az Isten fiait az embereknek leányival buja szerelemben*, és azockal közösülvén, nemzettenec f-szaparétottanac ég és föld dög-

IIa. 1. 4. lelterő számtalá *nemteléfiakat leányokat*. Lelki testi temérdec nagy háládatlanságinc magas és az eget érő halmokban tetéződte. Es nem hogy az Isten kegyelmes, f-tűő szenyvedő voltánac dus gazdagsági, c' szörnyű el-vetemedettséginkben meg-győzhertene, f-csak leg kisebb igaz meg-jobbulásra-is indéhattanac volna; de még inkább néki hizakodtunc, f-meg-általkodtunc, az Első világiaknál is inkább. Merő Sodomává Gomorává lort Orzá-

Országunk: Pharahók mind a' kegyetlenségben, f-mind a' meg-téréssel való-jáczodozában minden rendec, de főképpen a' hatalmassác. Gonosz hitetlen a' Szivőnc a' nyakas Israellel, Isten ingerlőc vagyunc mind maga szemllyében, mind penig minden rendelésiben. Az Acán vétké, azaz, az Istenénecc fűű fok el-huzási, vonási, orzási szigaztalanul bírasi mid nyilvánosságos erőszac, f-mind törvényes szinek által, már vétkeknecc f tartatnac e' Nemzetben. Alig volt ki-folyobb, a' Cananazusoc istentelenségeknec pohára, a' miénknél. Ugy bántunc Achabként, fok igaz Possessórockal, az ő javaikna dolgában, mellyeket meg-kivántunc, mint a' méheccel a' mézért, Istentől az illyeneknecc oltalmazásokra engedtetett hatalmunkna rut *abusus*ával. Igazság üldözők, f-annak Hirdetőjinecc buzgoságos Valloinac kergetőji, nyomorgatoji és fogyatoji voltunc Jezabellal. Es noha a' nagy türhető, f nagy kegyelmő Isten, számtalan szori mind kérési f-áldási; f-mind fűű menydörgő fenyegetési és kemény ostoni által ferkengeter, f-ingatot a' meg-jobbulásra; de soha nem akartuk *eszkünkben venni* a' nyakas Sido Nemzetként, a' mik békeségünkre *valoc* voltak: a' mint hogy meg-ma sem *esmerjük* meg a' *mi látogatásunknak* napját Jerusalemmel. Még sem busulna meg, a' boszszu állo Isten, f-nem lobbanna-fel az ő tüzes haragja fűűnkön! Inkább azt kell a' Siralmas Prophétával mondanunk, hogy *véghesterlen nagy irgalmasága Istennec, hogy* Sir. 3. 22. *teljesítséggel meg-nem emésztertünc*: hogy egész mind az elő számlált szörnyű veszedelmec egyszer f-mind elnem-burétottanac bennünket: holott mind azokna az Istennel ujat vonóknac istentelenségekből tőkig ufzunc.

Im hagyot azért még Isten, szintén el-fogyando Nép, nyakas Magyarság! Öröcké áldandó irgalmából időt
 Gen. 6. 3. meg-téréfédre, mint az első Világnac: meg-láld hogy tovább annac követésében elő ne menj. Mert féltő hogy nincsen néked nem hogy száz hufz esztendő, de csak hufz-is hátra: nyilva utolsó veszedelmednec viz özönc burét és veszt-el. Mint orvoslod azért nyavalyádat, mely talám márgyogyulhatatlan-is? Oh vajha meg-hatodtál volna ennyi romlásfídra, hogy fájna immár valaha a' fok ostor, f-emelhetnéd romlásodnac érdemes okaira elmédet! mert ebben leletne valami reménség gyógyuláford felől: melyhez ennélkül ingyen sem kezdetni. Mind igen nehez gyógyuló szarvas vétkeczek, de ugy reczik az első és utolsó leg veszedelmesb. Kevés Hittől-szakadtat, f-Meg-vakéttatottat-is olvasunc hogy meggyógyult volna; kiváltképpen ha szántszándékból, f-fel-emelt kézzel való a' gonozság: Mert ha szabadakaratból vétkezendűnc, az igazságnac vétele után, nem marad ofz-
 Sid. 10. v. 26. rán a' bűnkért áldozat, azt állatja az Apostol, ezen részben. De talám nem ment még mindnyájunc részéről szintén ennyire az állapot. Meg-térhetűnc talám még az Isten gazdag kegyelméből! Oh a' nagy Istentért, ha Caimnal el-estűnc, ne fekedjűnc f-ne maradjunc ő velle
 Gen. 4. 13 a' vétkeknec fárában, hogy ezt mondanoc: Nagyobb az én bűnöm, hogy sem mint megbocsáttathatnéc. Lám Istentől
 Gen. 3. v. 15. el-szakadt első szűlőinc, a' meg-ígértet Magban hívén, f-meg-térvén, kegyelmet nyerénec Istennél! Lám Sz. Péter szemtől szemben tagadá meg Christust, mindazáltal magát meg-eszmélvén. f-kefőő síralommal, meg-szánván bánván vétkét, mindjárt kegyelemben vétetéc.

Nin c

Nincs soha nagyobb vétec a' kétségben élésnél. Az első Világiak között is noha szörnyű vétkeknec éltec, fo. Piscator. Bistritz.
 kan meg-tartattanac; mind azoc tudnia-illik, valakik látván a' viz özönnec el-jövetelét, hittene a' Nőé által fenyegetődő Ur Istennec, és minek előtte a' vizben füladnánac, meg szánták bántac cselekedeteket, f-ő Szent Felségéhez meg-tértenec. Ezt itilic némely elmés Irás magyarázoc, hogy szent Péter jelenteni akarja ama' szavában: Melyben el-menvén a' lelkeknek-is, melyek vannak a' 1. Pet. 3. v. 19. tömlöczben, prädikállot. Holot e' Görög igén, εν φολακῃ nem tömlöczöt, hanem vigyázást, (mivel illyet-is jegyez e' szö) értenec; illyen formánt Christus az ő Isteni természetiben, a' Viz özönnben el-vesztett emberc Lelkeknek-is valakik az Isten rettenetes ostorát látván, vigyázásban voltanac, az az e'czekben vötték magokat, megtartatást prädikállot. Vagy a' mint magok szava vagyon: Christus azokért-is meg-holt, a' kik rettenetes lator cselekedeteckel magokra veszedelmeris rettenetést vonf. nak csak a' testi nagy káron tanulván, ő benne hidgyek. Erre magyarázzák f-értik a' következő 4. dik részben, a' 6. dik versbéli szavát ezen Apostolnak: Ennek-okaért prädikáltatott az Evangelium azoknak-is a' kik megholtanac (a' viz özönnben) hogy kárhoztatnának ugyan emberek szerént testben: élne nec penig Isten szerént, lelkekben. De ha ebben akadozna-is valaki, ahonn a' minden reménséggel tellyes nyilvánóságos által-beszéd, akar mely nagy rettenetes bűnő ember nec, szent Pálnál, ki azt beszéli az Ephesusbéli hívek nec: meg-holtatok volt ugy. Eph. 2. v. 1. mond, a' vétkeknec és bűnökben. Melyekben régen jártatok, e' világnac élete szerént, kinek hatalma vagyon a' levegő égen,

D 2

Rom. 1. v.
8. 1. ad fin.

égen, a' lelken mely most munkálkodik a' vakmerő emberekben. Mely világi élet, és annak fejedelme szerént való járás, ki-fejezett s-nevezett nemeiben, mik legyenec, laif-tromban vagyon véve ezen Apostolnál, Romaiakhoz írott levelénec első részében, a' 21-dik v. stól fogva a' rész nec végéig: *Noha esmérte-e úgy-mond Istent, mindaz-által mint Istent nem dicsőítetté, sem neki hálát nem adának, hanem az ő okoskodásokban hijában valóká lőtenec, és az ő balgatag szívük meg-fetédet. És mikor magokat bölcseneknek vallották lenni, balgatagokká lőtenec. Mert a' halhatatlan Istennek dicsőségét el-változtatták, s-a' többi. Alább: Kik tellyesec minden hamissággal, parázناسággal, latorsággal, fősüenyiséggel, gonoszsággal, irigységgel, gyilkossággal, &c. &c. Sufarlóc, rágalmazó, Istennec gyűlöli, boszszúságra ingerlők, kevélyec, dicselkedők, gonoszságnac találói, szélejeknec engedetlenec, &c. &c. Olvasd egész szén a' verseket, s-fontold szorgalmatosán. Ezekben mondja már az Ephesusbéliékhez írt levelnec 2-dik részénec, 3-dik versében hogy jártunc s-forgottunc mi-is regen mindnyájan a' mi testünknek kívánságiban, azokat cselekedvén, melyek a' testnec, és a' mi gondolatunknac tezenec vala, és valáne a' haragnac fiat, mint szintén egybec.*

Csel. 7. A' mi a' derék meg-vakulást illeti, a' hol ama' derék 34. 35. Phariseusoknac, Gamalielnec, Nicodemusnac, és Saulnac (ki szent Pál) példajoc. Ez utolsó maga megvalja, mely vak volt ő a' világosságnac, és abbéli álnok-ságából, mely istentelenöl viselte ő magát Christushoz, és az ő Evangeliumához. Káromkodo, üldöző, és boszszu-ság tévő valék, de könyörült Istent rajtam. Mit nézet vallyon bennec? Hogy én bennem úgy-mond, elsőben megemutná a' Jesus

a' Jesus Christus, minden kegyelmességét, hogy lennec (a' több kegyelmet nyert nagy bűnösökkel együtt) példavul, az ő benne hívőknek örök életre. Így azért látjuk mind ezekből nyilván, hogy sem ama' Tíz Rendben első számlált, sem penig akar mely nagy Bűnökben esett bűnösöknek-is, nem zároltatott úgy-bé az idvélségnec ajtaja, hogy id-vezülése felől tellyeséggel semmi reménség nem lehet-ne: vagyon igen-is. S-c gondolatalkapd-meg szegény kétségnec elsőre hanyatlo lelkedet: melyről a' KET-SEG TORKABOL KI HATLO LELEK-ben többet. Nem-is esalemeg c' reménség téged; csak a' ki az Rom. 8. 5. első számlált nagy Bűnösöket esetekben követted; a' ki-ken Istent közzőlőc meg-könyörült, kövesse fel-kel-ésekben-is. Soha csak egyet-is az irgalmas szeléd Christus, az Joh. 6. 37. ő hozzá folyamodott Nagy Bűnösök közzől, az ajtón ki nem ü. 38. zót: kiket inkább maga hij magához, hogy meg-könyörjese. Matth. 11. Ez az egyetlen egy utja, az élő Istent haragos kezeiből- v. 28. valo ki-menekedésnec.

2. Másodszor, Intetünk-is ezen Tanuságnac, hogy 2. Hafi- ojuk magunkat minden szorgalmatossággal, többé az élő Istent haragos kezeiben ne esünk. Meg-értők miné-mő vétkeket szokták a' Bűnöst oda ejteni; azokat azért, mint a' tüzet úgy kerüljük. Indétául lehetnec nekünk, a' Tanuságnac mind az őt Okai: hogy 1. rettenetes bosz-szu álló az Istent, szörnyűséges az ő haragja, mikor az derekafőn fel-lobban. 2. mindenható ő: valaki az ő kezeiben akad, senki azt az ő kezeiből ki nem veheti; 3. kicsoda-is a' ki őtet meg-kérlelheti az ő busultában? &c, &c. Ide valo az-is, hogy kiváltképpen minck utánna- egyfzer már az ő haragos kezeiben esvén, meg-esett ő

Szent Felségénec szíve rajtunc, s meg szabadultunc; ha ismét szerencsétlétjűc magunkat, világra térvén a régi, vagy hasonló bűnöknek okádására, kétízerte szörnyebb kezében elfűnc a haragos Istennek: és így utolsó állapotunk sokkal gonoszabb lesz az elsőnél. Azt izeni volt Roboam Király, az iga meg könyvéért supplicalo

1. Reg. 12.
v. 14.

Népre: *Az Atyám csak ostorral veri titeket, de én Scorpiókkal verlek:* ez csínék hidgyűk rajtunk: az élő Isten kezében való utolsó esésőnc, olyan lenne az elsőhöz képest, mint a mérges tűzes Scorpiókkal való verés s mardostatás, a szíj ostorral való sújtóláshoz képest.

Ojuc tehát magunkat, s oltalmazkodjunc felette igen. De mint? Am meg-vagyon ama két uital meg-Matth. 12. szállót nyavalyás embernek példájában Márthe Evange-
v. 43. listánál: Ki-menvén úgy-mond, egy emberből az ördög, jár száraz helyeken, keresvén nyugodalmat és nem találván. Meg-tér azért az, az elébbeni helyére, s találja azt *üressen* (kitől üressen? bizony Christustul) megseperve (mitől vallyon? nyilva az istenes szent kész-ségektől, és indulatoktól, mellyektől az ördög, mint szintén a jó szagló ember, a gonosz szagtól irtozik) és fel-ékesítve (mivel? kétség nélkül vigyázatlansággal, testi bátorsággal, és minden vétkekre való hajlással) Azon legyűnk azért, hogy Christust szűnetlenül szállásunkan tartsuk: mert olly vendég fogadó a mi szívőnc, mely soha üressen nem állhat két Vendég miat, mely Christus, Gen. 3. 14 és az ő sarkában járó s azt tapodó mardosó Eördög. Chri-
Eph. 3. 17. *stus penig hír által lakozik a mi szívőnkben.*

Az istenes jó indulatokat úgy nem seperjük ki, ha a
1. Theff. 5. *szelket bennünk el nem oltjuc.* Vigyázatlanságnac s testi
v. 19. bátor-

bátorságnacálmár, semmi hatalmasban szemünkben ki nem pattantja, mint ha az a gondolat létszen szakadatlanul szívőnkben, mellyel édes Idvezetőnc a vigyázásra serkenget. *Vigyázatok, mert nem tudjátok, sem a napot, Matth. 24. sem az órát, a mellyen az embernek Fia el-jő.* Ismét: *Ojatók v. 13. magatokat, hogy valaha szívetec tobzodástól, részegségtől, és Luc. 21. e világi szorgalmatosságoktól (ezek a testi bátorságban me-rülés) meg ne terhelteessenc: és hirtelenséggel ne jőjön rejátok v. 34. a nap.* Légyen a mi kegyelmes Istenünknek, meg-elő-ző, meg-segédő, s végben-vivő kegyelme, a Serkentő Ora bennűnc, ez szent Ez-közök mellett! Amen!

